

Tietopyynnön käsittelyn laiminlyönti

KANTELU

Kantelija on arvostellut oikeuskanslerille 5.5.2025 osoittamassaan kantelussa Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan menettelyä 14.3.2025 tekemäänsä tietopyyntöön vastaamisessa. Kantelija oli vielä Helsingin kaupungille 7.4. ja 27.4.2025 lähettämässään sähköpostiviesteissä uudistanut pyyntönsä ja pyytänyt saada valituskelpoisen päätöksen, jos hänen pyytämiään tietoja ei luovuteta.

SELVITYS

Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala on 14.7.2025 antanut Helsingin kaupungilta asiasta pyytämäni selvityksen. Selvitys lähetetään kantelijalle tiedoksi tämän päätöksen ohessa.

Mainitun toimialan perheoikeudellisten asioiden päällikkö on vielä jäljempänä tarkemmin selostetuvin tavoin 12.11.2025 vastannut asian esittelijän lähettämään tiedusteluun.

RATKAISU

Asiasta saatu selvitys

Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan antaman selvityksen mukaan kantelija oli tehnyt 2.3.2025 tietopyynnön, jossa hän oli pyytänyt olosuhdeselvitystä, joka oli laadittu huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevassa asiassa. Kantelussa tarkoitetussa tietopyynnössään 14.3.2025 kantelija oli pyytänyt saada jäljennökset kaikesta postin ja sähköpostin välityksellä tapahtuneesta kirjeenvaihdosta Helsingin kaupungin sosiaalityöntekijöiden ja käräjätuomareiden välillä kyseisissä asioissa 11.1.2024 alkaen tietopyynnön vastaamispäivään saakka.

Selvityksen mukaan sosiaalityöntekijä oli 20.3.2025 toimittanut kantelijalle tämän 2.3.2025 pyytämän olosuhdeselvityksen. Tuolloin ei ollut toimitettu kantelijan 14.3.2025 pyytämää kirjeenvaihtoa. Selvityksen mukaan kantelijalle olisi tullut ilmoittaa, että hänen pyytämäänsä viestienvaihtoa ei ollut tallennettu, ja antaa hänelle tarvittaessa asiaa koskeva kieltäytymistodistus.

Selvityksessä on todettu, että kantelija oli tiedustellut vastausta 14.3.2025 tekemäänsä tietopyyntöön vielä Helsingin kaupungin kirjaamoon 7.4. ja 27.4.2025 saapuneissa sähköpostiviesteissä. Selvityksen mukaan vaikuttaa siltä, ettei viestejä ollut toimitettu Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalle tietopyyntöjä siellä käsitteleville. Jos viestit olisivat toimialalle välittyneet, olisi kantelijalle selvityksen mukaan ilmoitettu, ettei hänen pyytämiään tietoja ole.

Tämän asian esittelijä on 30.10.2025 vielä tiedustellut Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalta, oliko se jo vastannut kantelijan tietopyyntöön ja antanut hänelle kantelijan pyytämän valituskelpoisen päätöksen saatuaan asiaa koskeneen selvityspyyntöni seurauksena tietoonsa myös mainitut kantelijan 7.4. ja 27.4.2025 asiasta sille osoittamat pyynnot. Perheoikeudellisten asioiden päällikkö on 12.11.2025 vastannut, ettei hän ollut edelleenkään vastannut kantelijan tietopyyntöön tai antanut tämän pyytämää valituskelpoista päätöstä.

Arviointi

Asiakirjan antamisesta päättämisestä säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (julkisuuslaki, 621/1999) 14 §:ssä.

Mainitun pykälän 1 momentin mukaan pykälässä tarkoitettu asia on käsiteltävä viivytyksettä, ja tieto julkisesta asiakirjasta on annettava mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa siitä, kun viranomainen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön. Jos pyydettyjä asiakirjoja on paljon tai niihin sisältyy salassa pidettäviä osia tai jos muu niihin rinnastettava syy aiheuttaa sen, että asian käsittely ja ratkaisu vaativat erityistoimenpiteitä tai muutoin tavanomaista suuremman työmäärän, asia on ratkaistava ja tieto julkisesta asiakirjasta

annettava viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun viranomainen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön.

Mainitun pykälän 3 momentin mukaan, jos virkamies tai muu pykälän 2 momentissa tarkoitettu henkilö kieltäytyy antamasta pyydettyä tietoa, hänen on 1) ilmoitettava tiedon pyytäjälle kieltäytymisen syy, 2) annettava tieto siitä, että asia voidaan saattaa viranomaisen ratkaistavaksi, 3) tiedusteltava asian kirjallisesti vireille saattaneelta tiedon pyytäjältä, haluaako hän asian siirrettäväksi viranomaisen ratkaistavaksi, sekä 4) annettava tieto käsittelyn johdosta perittävistä maksuista.

Julkisuuslain 33 §:n 2 momentin (236/2023) mukaan viranomaisen päätökseen pyydetyn asiakirjan antamatta jättämisestä on mahdollista valittaa hallintotuomioistuimeen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa säädetyin tavoin.

Julkisuuslaista tai sen säädösperusteluista ei suoraan ilmene, tuleeko viranomaisten antaa perusteltu valituskelpoinen päätös myös siinä tapauksessa, että viranomaisella ei ole pyydettyä asiakirjaa. Ylimpien laillisuusvalvojen vakiintuneen ratkaisukäytännön mukaan asiakirjapyyntöön tulee pyydettyä antaa valituskelpoinen päätös myös mainitunlaisessa tilanteessa (ks. esim. päätöksessäni 30.3.2023 dnro [OKV/957/10/2022](#) mainitut ratkaisut ja apulaisoikeusasiamehen sijaisen päätös 8.9.2025 dnro [EOAK/6197/2024](#)).

Asiasta käytettävissäni olevan selvityksen perusteella Helsingin kaupunki on laiminlyönyt vastata kantelijalle tämän 14.3.2025 tekemään tietopyyntöön. Se ei ole vastannut pyyntöön vielä senkään jälkeen, kun olin pyytänyt asiasta selvitystä. Kaupungin toimittaman selvityksen mukaan sillä ei ole kantelijan pyytämiä asiakirjoja, joten niitä ei voida hänelle luovuttaa. Tietopyyntöönsä vastausta odottanut kantelija oli tietopyyntönsä uudistaessaan ilmoittanut haluavansa valituskelpoisen päätöksen, jos tietoja ei hänelle luovuteta, mutta pyynnöt eivät selvityksen mukaan olleet välittyneet tietopyyntöjä sen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla käsitteleville. Kantelijan päätöstä koskevaan pyyntöön ei kuitenkaan ole vastattu vielä senkään jälkeen, kun pyynnöt ovat selvityspyyntöni seurauksena tulleet mainitun toimialan tietoon.

Totean edellä kerrotun perusteella, että Helsingin kaupunki ei ole käsitellyt kantelijan tietopyyntöä julkisuuslain 14 §:ssä edellytetyllä tavalla.

Toimenpiteet

Kiinnitän Helsingin kaupungin huomiota viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain säännösten noudattamiseen tietopyyntöjen käsittelyssä. Pyydän sitä ilmoittamaan, kun kantelijan tietopyyntöön ja vaatimukseen valituskelpoisen päätöksen saamisesta asiassa on vastattu.

Asia ei anna aihetta muihin toimenpiteisiini.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Petri Martikainen

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Maija-Liisa Goebel